

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАЊЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
(СКОПЈЕ)

Примено:	24. 06. 2010		
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
ОУ	2415/		

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. весник на РМ” бр. 58/00 и 44/02) и член 30 од Законот за основно образование („Сл. весник на РМ” бр. 103/08), министерот за образование донесе наставна програма по предметот *зайознавање на околината* за III одделение на деветгодишното основно образование за учениците со мултихендикеп.

АРХИВСКИ ПРИМЕРОК

Е. Јакобска

АДАПТИРАНА
НАСТАВНА ПРОГРАМА
ЗА УЧЕНИЦИТЕ СО
МУЛТИХЕНДИКЕП

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

ЗАПОЗНАВАЊЕ НА ОКОЛИНАТА

III ОДДЕЛЕНИЕ

Д. Стојановиќ

ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Скопје, јуни 2010

1. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО III ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- ▶ да ги проширува сознанијата за непосредната околина и да ја сфати поврзаноста меѓу луѓето, предметите и појавите;
- ▶ да ги запознава основните детски права;
- ▶ да стекнува свест за значењето на знаењата во личниот и општествениот живот;
- ▶ да се оспособува да користи различни извори на знаења;
- ▶ да ги запознава различните начини на масовни комуникации и пренесување на информации;
- ▶ да ги создава односите во семејството и да се поттикнува за хармонични семејни и пријателски односи;
- ▶ да стекнува сознанија и навики за здрава исхрана и чување на здравјето;
- ▶ да стекнува сознанија за правилата на културно однесување и да се поттикнува да ги почитува;
- ▶ да ги проширува знаењата за своето место, родниот крај и својата татковина;
- ▶ да се оспособува за ориентација во просторот и времето;
- ▶ да ги согледува сличностите и разликите меѓу човекот, животните и растенијата;
- ▶ да ги проширува сознанијата за сообраќајот и разновидните сообраќајни средства;
- ▶ да стекнува знаења за безбедно однесување при движење на улица и пат;
- ▶ да се поттикнува на заштита на природата;
- ▶ да ги проширува знаењата за културата на својата заедница и другите заедници;
- ▶ да развива позитивен однос кон мултикултурализмот;
- ▶ да користи ИКТ за доаѓање до нови сознанија за околината.

2. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

ТЕМА: ЈАС СО ДРУГИТЕ И ДРУГИТЕ СО МЕНЕ (ориентационо 10 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да осознае дека секоја година е повозрасен/а; ▶ да се спознава себеси, својот личен напредок, своите цели, потреби и желби; ▶ да развива самодоверба во своите способности и умеења; ▶ да го спознава значењето на важноста за меѓусебното разбирање; ▶ да спознава дека луѓето кои живеат и работат заедно стапуваат во одредени меѓусебни односи (љубов, почитување, грижа, доверба пријателство, соработка, праведност); ▶ да се поттикнува да ги почитува разликите (пол, етничка припадност, социјално потекло, надворешен изглед); ▶ да развива почитување и доверба кон другите; ▶ да ги запознае 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Знаам и можам повеќе ▶ Јас и ти, ние и вие 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Се развивам ▶ Соработка, другарство, почитување ▶ Права, должности ▶ Детска амбасада; УНИЦЕФ; СОС- телефон 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Разговор со другите за себеси и откривање што постигнал/а, колку напреднал/а од претходната година во знаењето и вештините. ▶ Работилници на тема: Сега сум поголем/а, Ме интересира..., Моите желби, Моите потреби, Јас сум највешт/а во... ▶ Игри пред огледало. ▶ Искажување на чувства преку експресији (пантонима) и драматизации. ▶ Гледање фотографии, изработување на албуми, споредба на минатото и сегашноста. ▶ Организирање работилници на тема: Јас и ти, Ние и вие, Игри на улоги, Мојот најдобар другар, Помагам на другите, ситуациони игри, изготвување плакати, драматизација, стрип, книга и сл. и нивна презентација. ▶ Работилница: Воочувам сличности и разлики (на пр., меѓу мене и другарите во однос на надворешниот изглед, желбите, однесувањето и сл.); ▶ Пишување и цртање на правата и должностите и нивно поставување на соодветни места во училиницата (пр. за активност - изработка на картички за правата на детето), посета на Детската амбасада, читање на книги од УНИЦЕФ, гледање цртани филмови на тема: Детските права, запознавање со СОС- телефонот, разговори и сл.

Prof. Dr. Jovanović

<p>основните детски права;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да се запознае со службите и луѓето кои помагаат да се остварат и кои ги заштитуваат детските права. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Моите права и должности 	
---	---	--

ТЕМА: УЧИЛИШТЕТО И ЗНАЕЊЕТО (ориентационо 10 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да стекне сознание дека учењето е важно за личниот развој; ▶ да знае дека треба да добие информации од повеќе извори; ▶ да осознае дека секој човек успешно учи на различен начин; ▶ да развива навики за почитување на заедничкиот распоред на активностите во одделението; ▶ да учествува во работата и задачите на одделенската заедница; 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Учителието и знаењето ▶ Како е организирано моето одделение? 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Учење, знаење ▶ Одделенска заедница, тимови 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Дискусија: Што ќе се случи ако не одам на училиште? (Ако не постојат училишта?) ▶ Работилница: Од каде се може да се стекне знаење? ▶ Пправење книга <i>Мојата одделенска заедница</i>, разговори за обврските во одделението, составување планови на работа во одделението, донесување на правила на однесување и поставување на соодветни места со учество на учениците. ▶ Дискусија на тема: Правичност во игрите и заемно помагање. ▶ Работилница (работа во групи, парови): презентирање на сопствени идеи за уредување на училишниот простор, правење планови за распоред на активностите за уредување, правење скици, практична работа, грижа и нега за еколошкото кагче. ▶ Работилница: грижа за хигиената и

5
Prof. Dr. Stojanov

<p>негува, се развива;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да спознава различни облици на семејни заедници; ▶ да ја осознае потребата од работење како услов за егзистенција на семејството; ▶ да ги надминува родовите стереотипи во врска со занимањата; ▶ да ги знае и именува роднинските врски (родово стебло); ▶ да ја осознава улогата на пријателите и соседите на семејството; ▶ да ги почитуваа правилата на соживот и почитување со соседите и пријателите; ▶ да ја осознае намената на просториите во домот; ▶ да ја осознава потребата од заштита и грижа за својот дом; ▶ да осознае што значи сопственост и приватност; ▶ да умее самостојно да го осмисли своето 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Роднини, соседи и пријатели на моето семејство ▶ Каде живеам 	<p>▶ Роднини: чичко, стрина, вујко, вујна, тетка, тетин, брагучеди.</p> <p>▶ Сосед, соседство, пријателство, покана.</p> <p>▶ Куќа; стан; грижа; опасност.</p> <p>▶ Активности; хоби.</p> <p>▶ Здрава храна, витамини заштита хигиена, лекар, стоматолог, амбуланта.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Разговор за родово стереотипни и нестереотипни занимања (жена-научник, возач; маж-шивач во фабрика). ▶ Разговор за роднините и нивната взаемна поврзаност. Група или индивидуална изработка на родово стебло. ▶ Разговор за правилата на однесување и живеење во куќа, зграда, населба и сл. ▶ Разговор за омиленото катче во домот. ▶ Разговор за можни опасности во домот: „Што ако...“ ▶ Разговори: Што сè правиме дома во текот на денот?, раскажување ▶ Изработка на пано со своите активности како член на семејството (права и обврски). ▶ Омилен дел од денот ми е ... Цртање ▶ Посета на амбуланта и стоматолошка ординација; ▶ Дискусија на тема „Кога сум болен“. ▶ Изработка на пано со средства за лична хигиена. ▶ Изработка на пано со здрава храна. посета на пазар и продавница на здрава храна; ▶ составување на мени за здрава храна; албум на здрава храна; пишување на пораки за унапредување на здравјето.
---	---	--	--

D. Kostovska

<ul style="list-style-type: none"> ▶ слободно време; ▶ да стекнува знаења за здрава исхрана и чување на здравјето; ▶ да го осознае значењето на вакцинирањето; ▶ да се запознае со некои детски заболувања, нивното пренесување и заштита од нив; ▶ да се поттикнува да одржува редовна лична хигиена. 			
---	--	--	--

ТЕМА: МОЈОТ РОДЕН КРАЈ (ориентационо 10 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да ги проширува сознанијата за својот роден крај; ▶ да ги проширува сознанијата за општината во која живее; ▶ да ја именува општината и да ги запознава поважните институции во неа; ▶ да се запознае дека со секоја општина раководи градоначалник; ▶ да се запознава со 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Мојот роден крај 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Град; село; општина; градоначалник. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Прошетки низ местото на живеење, разговор за обележјата, фотографии. ▶ Легенди за родното место, разговор пред картата на Македонија; одбележување на својот роден крај; посета и разговор со градоначалникот; правење макета, цртање. ▶ Организирање еднедневни екскурзии во околната на родното место и екскурзии на места со познати обележја низ татковината. ▶ Посета на стари градби и музеи. ▶ Цртање и изработка на макети на објекти што ученикот ги познава, на пр. макета на Камениот мост во Скопје. ▶ Слушање на химната на РМ.

Prof. Dr. J. J. J.

<p>поважните историски случувања во својата татковина;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да развива патриотски чувства и чувства на припадност кон својата земја; ▶ да ги проширува знаењата за културните традиции на татковината; ▶ да ги почитува традицијата и културното наследство на својата заедница и другите заедници во родниот крај; ▶ да ги запознава природните богатства на својата општина и татковина. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Мојот крај има минато и традиција ▶ Убавините на родниот крај 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Историја; минато; ликови од историјата; фолклор; архитектура; знаме; химна; пари; монети. ▶ Природни богатства 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Работилница- изработка на пано на тема „ Катче за татковината ” . ▶ Изработка на знамето на РМ во различни техники. ▶ Разговор и разгледување на историски енциклопедии. ▶ Приказни, легенди, филм. ▶ Цртање; посета на музеј; посета на стари градби; народни приказни од различни култури во РМ. ▶ Разговор за фотографии, разгледници на родниот крај (локални занаети, носии, јадења, растенија, природни убавини). ▶ Приказни, легенди.
--	--	---	--

ТЕМА: ЈА ИСТРАЖУВАМ ПРИРОДАТА (ориентационо 18 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да ги продлабочи стекнатите сознанија за почвата; ▶ да ги продлабочува стекнатите сознанија за водата; ▶ да ги продлабочува стекнатите знаења за воздухот; ▶ да осознае за движењето на воздухот 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Почвата во мојата околина ▶ Вода ▶ Воздух 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Почва, пропусливост ▶ Вода 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Набљудува различни примероци на почва, разговара за нивните својства; истражувачки активности за почвата и растенијата; разговор за загадување на почвата; истражува која почва е погодна за растенијата; разговара за што се користи водата. Што се случува со водата кога се загрева, а што кога се замрзнува? Споредува загадена/чиста вода. ▶ Истражува за што се користи воздухот. Како се однесуваат предметите и живите организми во воздухот (паѓаат, летаат).

9
9

<p>(ветер);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да ги продлабочи стекнатите сознанија за светлината; ▶ да го опише дневното движење на сонцето; ▶ да разликува различни звуци; ▶ да запознава различни извори на звуци. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Светлина ▶ Звучите околу нас 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Воздух, паѓање, летање ▶ Оган, сонце, сијалица ▶ Изгревање и заоѓање на сонцето ▶ Звук, извори на звук, бучава, одбивање 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Истражувачки игри со пропуштање на светлината од различни извори низ различни материјали. ▶ Истражува како се однесува растение во недостиг на сончева светлина и со сончева светлина (вежба- садење и следење на развојот на гравче во услови со и без светлина); набљудува движење на сонцето, изгревање, заоѓање. ▶ Истражувачки игри: Настанување на звукот (природни и вештачки извори). ▶ Слушање на тивки и гласни звуци; препознавање на глас на другарчето, со покриени очи; разговор за заштита од бучава.
--	---	---	---

ТЕМА: ОДЛИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА (ориентационо 24 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да го препознава и опишува изгледот на околината; ▶ да стекне сознанија дека во околината живеат различни живи организми; ▶ да ги препознава и разликува деловите на растението; ▶ да разбере дека растенијата произведуваат семки од кои повторно се 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Мојата околина ▶ Живот свет околу мене ▶ Растенијата во мојата околина ▶ Делови на растението 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Височина; рид; рамнина ▶ Растителен свет ▶ Корен; стебло; лист; цвет; семка 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Набљудување на блиската околина; воочување на височини и рамнини; обликување на околината од природен материјал, глина, тесто. ▶ Прошетка до блиската планина и цртање на импресиите по враќањето. ▶ Разгледува слики постери, енциклопедии; ▶ прошетка, набљудување на цветна градина, поле, ливада, шума. ▶ Разгледување слики, енциклопедии; набљудување на различни видови растенија во нивната природна средина, собира примероци на различни растенија; набљудува растенија; разговара за деловите на растението; цртање на растителните делови.

Handwritten signature and page number:
 10
[Signature]

<p>создаваат растенија; ▶ да се запознае дека ливадите се користат како пасишта; ▶ да се запознае со некои житни растенија; ▶ да ги продлабочи знаењата за шумските дрвја и нивното значење; ▶ да ги прошири сознанија за животните кои ги одгледува човекот; ▶ да се запознае со грижата на човекот за домашните животни и ползата од нив; ▶ да препознава и именува некои животни; ▶ да стекне сознанија за значењето на дивите животни; ▶ да открива некои сличности и разлики кај растенијата, животните и човекот.</p>	<p>▶ Растенија на ливада ▶ Растенија на нива ▶ Шумски дрвја ▶ Животни - домашни и диви животни ▶ Сличности и разлики меѓу човекот, растенијата и животните</p>	<p>▶ Трева/растенија ▶ Житни растенија ▶ Даб; бука; шума</p>	<p>▶ Изработка на албум со растенија (едноставен хербариум). ▶ Истражувачки активности за растење на растението (почва, полевање, светлина); прошетка на ливада (и нива); посета на млин/воденица. ▶ Истражува од кои растенија се прави чај (со задолжителна помош на наставникот). ▶ Предупредување: некои растенија или нивни делови се отровни. ▶ Разгледување слики, енциклопедии; разговор за животните; ▶ Разгледување слики, сликовници, енциклопедии за животните. ▶ Посета на зоолошка градина и природно-научен музеј. ▶ Изработка на албуми за животните; ▶ Изработка на макета на аквариум. ▶ Раскажување на тема: „Моео домашно милениче“; истражување за користа од домашните животни; посета на фарма или селски двор. ▶ Учествува во изработка на терариум, пано, ИКТ. ▶ Разговор за живите организми и како тие се размножуваат. ▶ Работилница- изработка на гнездо со јајца од различни материјали. ▶ Изработка на пано со разни видови птици. ▶ Набљудување на примероци од растенија и животни (како се раѓаат, развиваат); изработка на пано; истражување на заемната поврзаност на живите организми. ▶ Како настануваат растенијата, животните.</p>
---	--	--	---

ТЕМА: ОРИЕНТАЦИЈА ВО ВРЕМЕТО И ПРОСТОРОТ (ориентационо 10 часа)

Цели	Содржина	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да знае да ги именува и определува главните страни на светот според сонцето; ▶ да се ориентира во просторот; ▶ да ги именува месеците во годината; ▶ да ги запознае народните имиња на месеците во годината; ▶ да ги именува главните карактеристики на месеците и годишните времиња; ▶ да стекнува поим за часот како мерка за времето. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Главни страни на светот ▶ Месеци во годината ▶ Часовник 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Страни на светот ▶ Месеци; календар. ▶ Часовник; минута; стрелки 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Прошетка до блиската околина, набљудување на сонцето, на сенките; определување на страните на светот според сенките на дрвјата и на предметите-определување на јужната страна (каде што е сонцето во текот на денот). ▶ Разгледување на календар, разгледување на календар со народни имиња на месеците (на пр.: сечко, листопад...). ▶ Разговор по сликите, изработка на календар, читање на текстови за името на секој месец, енциклопедии. ▶ Разгледување на слики за часовникот, читање на текстови за мерење на времето во минатото и сега (песочен, сончев часовник, часовник со клатно, дигитален. ▶ Изработка на часовник, цртање часовник. ▶ Вежби за ориентација во времето: вчерашен-утре, утро-пладне-вечер.

ТЕМА: СООБРАЌАЈ (ориентационо 14 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да ги продлабочува знаењата за сообраќајот во околината; ▶ да се оспособува за процена на безбедна и небезбедна ситуација во сообраќајот; ▶ да се прилагодува кон условите на сообраќајот; ▶ да се запознава со улогата на сообраќајните знаци во сообраќајот; ▶ да ги препознава и да ги почитува сообраќајните знаци во реална ситуација; ▶ да знае каде се преминува крстосницата; ▶ да знае да ја процени ситуацијата во сообраќајот и безбедно да поминува улица; ▶ да умее да ја проценува ситуацијата во сообраќајот и правилно да реагира. ▶ да се запознае со 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ученикот и сообраќајот во околината ▶ Сообраќајни знаци ▶ Пред крстосница ▶ Видови сообраќај 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Сообраќајни знаци; пешачки премин; деца на патот; стоп; болница; училиште. ▶ Крстосница, одбележана крстосница; неодабележана крстосница. ▶ Воден сообраќај; воздушен сообраќај; сувоземен сообраќај. ▶ Возач, машиновозач, пилот, морнар, капетан 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Набљудување на сообраќајот во околината, симулација на различни сообраќајни ситуации; примена на слики, модели, слајдови и сл. ▶ Набљудува слики со сообраќајни знаци, слајдови, програми во ИКТ; црта, изработува сообраќајни знаци од ликовни материјали; симулација во училиштен двор со употреба на готови или нацртани знаци. ▶ Изработка на макета на семафор. ▶ Разговор за улогата на сообраќајниот полицаец, разговор со истиот, игра со улоги. ▶ Набљудување на одбележана и неодабележана крстосница, симулација во училиштен двор, на полигон, вежби за преминување на улица, илустрации, цртање слајдови, слики, примена на ИКТ, преминување на крстосници во присуство на возрасни лица. ▶ Разговори со учениците за превозните средства со кои патувале; разгледување на сообраќајните средства со попош на ИКТ; цртање. ▶ Посета на автобуска и железничка станица, посета на аеродром, изработка на нивни макети, цртање. ▶ Набљудување на правилно однесување во сообраќајот на ТВ, слајдови; размена на искуства меѓу учениците и наставникот; симулација на реални настани за (стари лица, фрлање отпадоци, пуштање музика, чекање на ред, ослободување на место на другиот и др).

Prof. Dr. Vesna Stankovic

<p>видовите сообраќај (воден, сувоземен, воздушен), сличности и разликите меѓу нив;</p> <ul style="list-style-type: none">▶ да се запознае со сообраќајните средства за секој вид сообраќај;▶ да развива навики за правилно и културно однесување на улица, на пешачки премин, во возила на јавен сообраќај и примена на таа култура.	<p>▶ Култура во сообраќајот (како да се однесувам во сообраќајот)</p>	<p>▶ Култура на однесување</p>	
--	---	--------------------------------	--

14
D. Kostovska

3. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

- Насоки за меѓуидрејемно поврзување
- *Насиавниите содржини од идрејемној зайознавање на околинаа даваат можност за интегрирано, целно и содржинско поврзување со насиавниите идрејемни: мајчин јазик, мајематика, ликовно образование, музичкообразование и физичко и здравсйвено образование. Особено е ирактично за насиавникој содржиниите од зайознавање на околинаа да го корелира и комбинира со содржиниите од живоиини вештиини.*
- *Прејораки за корисйење на годишниот фонд на часови:*

Поставените цели во наставните теми даваат можност за самостојно планирање и реализација на содржините, во согласност со потребите на учениците и почитување на принципот на актуелизација во наставата. Се користат актуелните настани и ситуации во одделението и се поврзуваат со искуството на учениците кое настанува надвор од училиштето. Колку што е можно учениците околината да ја запознаваат непосредно. При набљудувањето се упатуваат да ги употребуваат сите можни сетила.

Содржините од овој предмет наставникот ги користи за да го запознае ученикот со особините на околината и воедно со тоа го насочува кон поголемо осамостојување во секојдневниот живот. Затоа, особено внимание треба да се обрне на условите за престој и работа во група, адаптација и интеракција во група, основни норми, правила на однесување во семејството, како и самостојна ориентација во просторот.

Сите содржини треба да се изведуваат со конкретен очигледен материјал имајќи секогаш предвид дека нивната крајна цел е примена на стекнатите знаења во секојдневниот живот.

Во наставната програма дадени се цели кои се постигнуваат преку активностите на учениците. Активностите понекогаш опфаќаат повеќе цели, како и цели од различни содржини. Така една цел можеме да ја постигнеме преку различни активности. Примерите на активностите се предлози, а наставникот може за постигнување на целите да избере и други соодветни активности.

- *Наставни средства:*

- непосредната околина – предмети и појави во природата, како и појави во општеството и односите меѓу луѓето;
- дидактички средства и материјали;
- истражувачки кагчиња;
- куклен театар;
- визуелни средства (слики, апликации, фолии, паноа, огласни табли, географска карта и релјефна карта на Македонија, модели, макети);
- сликовници, енциклопедии, списанија и сл.;
- Интернет, образовни софтвери;
- аудио-визуелни средства (графоскоп, дигитален фотоапарат, дигитална камера, телевизор, ДВД-плеер, видео-плеер, компјутер, ЛЦД проектор и други средства) .

4. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Следење на постигањата на учениците:

Во текот на наставата редовно се следаг и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите и сл. (формативно оценување).

Оваа компонента е составен дел на планирањето на наставникот за наставата и учењето, врз основа на претходните знаења и искуства на ученикот/ученичкага - дијагностичко оценување.

Начини на иверување и оценување:

- описно оценување:
 - ▶ опсервација на ученикот;
 - ▶ разговор како начин на изразување;
 - ▶ мотивација, интереси, активности, соработка, почитување на другите;
 - ▶ водење на развојно и аналитичко портфолио за секој ученик/ученичка;
 - ▶ користење на евидентни и чек листи, анегдотски белешки, студии на случај;
 - ▶ детски изработки поединечни, групни;
 - ▶ контролни работи, тестови на знаења;
 - ▶ примена на листи за аналитичко оценување на истражувачки активности (планирање на работата, способности за истражување, способности за прибирање и обработка на податоци и др.);
 - ▶ микросумативно оценување;
 - ▶ сумативно оценување на крајот на годината преку автентичен запис за постигањата на секој ученик/ученичка.

J. Dapundevik
16

5. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови се темели на Нормативот за простор за I, II и III одделение и на наставните средства за III одделение донесен од страна на министерот за образование и наука.

6. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по запознавање на околината за трето одделение може да ја реализира лице кое завршило:

- Филозофски факултет-Институт за дефектологија, дипломиран дефектолог;
- дефектолошки факултет согласно Законот за основно образование.

7. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Ученикот/ученичката:

- ▶ умее да се претстави со основните лични податоци (име, презиме, место на живеење);
- ▶ ги искажува своите желби, потреби и интереси;
- ▶ ги знае основните детски права и институциите кои се грижат за нивна заштита;
- ▶ ги знае задачите и работата на одделенската заедница;
- ▶ ги знае членовите на семејството и роднинските врски;
- ▶ разликува роднини, пријатели и соседи и ги почитува;
- ▶ знае како се одржува лична хигиена и како треба да се грижи за своето здравје;
- ▶ знае што е здрава храна и прави избор при исхраната;
- ▶ самостојно го осмислува своето слободно време;
- ▶ идентификува и искажува различни емоции кај себе и кај другите;
- ▶ ги познава и именува позначајните објекти, места и институции во непосредната околина и се ориентира по нив;
- ▶ ги знае позначајните природни богатства и културни знаменитости во својата околина;
- ▶ знае како се вика татковината, ги знае знамето и симболите;
- ▶ набројува некои географски поими во крајот во кој живее (рид, планина, река, езеро и сл.);
- ▶ ги именува деловите на растенијата (корен, стебло, гранка, лист, цвет, плод, семка);

- ▶ ги набројува животните циклуси (раѓање, растење, размножување, умирање); знае сличности и разлики меѓу растенијата, животните и човекот;
- ▶ знае неколку начини за чување и заштита на својата околина;
- ▶ ги знае основните услови за живот;
- ▶ извршува едноставни истражувања;
- ▶ знае да ги определи главните страни на светот;
- ▶ ги знае месеците во годината-правилно чита и употребува календар;
- ▶ го употребува часот како мерка за време;
- ▶ се ориентира во просторот според страните на светот;
- ▶ знае да ја проценува ситуацијата во сообраќајот и безбедно преминува улица;
- ▶ ги знае и ги почитува основните сообраќајни правила и знаци;
- ▶ разликува видови на сообраќај и сообраќајни средства;
- ▶ користи ИКТ за стекнување на сознанија за човекот, животните и растенијата.

Бр. 07-821/19
23.06. 2010 год.
 СКОПЈЕ

8. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по запознавање на околината за трето одделение на деветгодишното основно образование за учениците со мултихендикеп ја донесе

 Никола Тодоров,
 министер за образование и наука

Скопје 23. 06. 2010
